

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА РАБОТАТА НА ЦРМ ЗА 2001Г. И ПЛАН-ПРОГРАМА ЗА 2002Г.

СОФИЯ

януари - 2002 г.

ул. Трианица 6, ет.2, София 1000
тел.(02) 988 9260, факс: 988 9265
www.mediacyterbg.org
e-mail: mediacyter@osf.bg

6, Triaditsa St., 2nd floor, Sofia 1000
tel.: (+359 2) 988 9260, fax: 988 9265
www.mediacyterbg.org
e-mail: mediacyter@osf.bg

До УС на ЦРМ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от

Огнян Златев,
Управител на ЦРМ

Отн.: Отчета по Програма на ЦРМ за практическо обучение на журналисти за 2001 г. и план-програмата на Центъра за 2002г.

Уважаеми Дами и Господа,

Най-напред бих желал да ви честитя Новата 2002г. и да ви пожелаая здраве, творчески успехи и много лично щастие.

С настоящия документ имам удоволствието да ви информирам за извършеното от Центъра за развитие на медиите през изтеклата година и да ви представя план-програмата за дейността ни през 2002г. Отчетът включва всички видове активност, която сме провели - квалификационни курсове в различните области на журналистиката и медийния мениджмънт, английски език, Интернет и компютърни умения и нови технологии, селекция и номинация на български журналисти за семинари в чужбина по линия на Мрежата за развитие на медиите в Югоизточна Европа, съвместните проекти, по които сме работили, проявите, на които сме били домакини, с цел привличането на допълнителни средства за Центъра, работните срещи и деловите прояви, в които аз и моите колеги сме участвали, подготвените за издаване от ЦРМ книги и учебни помагала по журналистика, и също така за формите, по които сме популяризирали работата си и името на нашата фондация.

По мое мнение документът дава детайлна представа за организацията на работата ни, за извършеното от нас, за проблемите, които сме срещнали, както и за размера и начина на разходване на получените и привлечени от нас през годината средства.

Документът съдържа:

- I. Отчет за дейността на ЦРМ за 2001г.
- II. Календар на проявите, организирани или преминали с участието на ЦРМ през изтеклата година.
- III. Списък на преминалите през специализираното обучение на ЦРМ български и чуждестрани участници, разпределени по отделните курсовете, провеждани през отчетния период.
- IV. Отзиви за работата ни, появили се през годината в централния и регионалния печат.
- V. План-програма за работата на ЦРМ през 2002г.
- VI. Финансов отчет за 2001г. и проектобюджет за 2002г.
- I. Отчет за дейността на ЦРМ за 2001г.**

За изминалата 2001г. дейността на ЦРМ бе основно насочена към утвърждаването му като водеща организация в страната и региона, предлагаща

разнообразни възможности за повишаване на професионалната квалификация на журналисти и ръководители от печатни и електронни медии. Тази дейност бе пряк резултат от изпълнението на програмата ни за обучение, съобразена с възможностите на ЦРМ по отношение на технологическата и финансова обезпеченост за провеждането на курсовете, и съгласно препоръките на изявени медийни експерти, представители на партньорски организации на Центъра.

Дейността ни, също така, бе непосредствен израз на усилията ни да се съобразим максимално с желанията на курсистите за съчетаване на чуждестранния опит с българската медийна действителност, както и проекция на резултатите от проучването на социологическа агенция "МАРКЕТ ТЕСТ" на тема "Практики и нагласи към допълнително професионално обучение в областта на медиите в България". И не на последно място, работата ни през годината бе свързана и с поетите от ЦРМ ангажименти в рамките на Регионалната мрежа за развитие на медиите в Югоизточна Европа, в която членуваме от пролетта на 2000г.

Основните си цели - работа за укрепването на свободата, независимостта и по-високия професионализъм в медиите, развитие на контактите между журналистите в региона и задълбочаване на сътрудничеството ни със сродни организации, медии и медийни институции в Източна и Западна Европа и САЩ - преследвахме чрез привличането на водещи чуждестранни и наши експерти, както и чрез стремежа за създаване на собствена банка от български специалисти с доказан опит и нагласа да водят практическо обучение за техни колеги от страната и Югоизточна Европа, които сега навлизат в кариерата. Темите, по които тези специалисти работиха бяха: разследваща журналистика, новинарство, политическо и икономическо репортерство, нови технологии в печатните и електронни медии и обучение интернет и английски език, като начин за предоставяне на още по-големи възможности за повишаване на квалификацията на българските журналисти.

В изпълнение на програмата ни за 2001г. ЦРМ:

- организира и проведе 32 практически курса, през които преминаха 431 журналисти и ръководители на електронни и печатни медии от България и региона;
- подготви 4 български трейнъри, които вече обучават наши медийни представители;
- взе участие заедно с Националния демократичен институт на САЩ в кампанията "ТИ ИЗБИРАШ", насочена към повишаване на избирателната активност чрез медиите по време на парламентарните избори през месец юни;
- работи по общи проекти с ФЖМК към СУ "Св. Климент Охридски", асоциация "АКСЕСС", Центъра за независима журналистика, Асоциацията на разследващите журналисти в България, фондация "Отворено общество", социологическа агенция "МАРКЕТ ТЕСТ", НСБОП, британската фондация "Гардиън", лондонския "War and Peace Institute", Центъра за независима журналистика-Washington DC (САЩ), Германската фондация за международно развитие и квалификационните центрове на радио и телевизия "Deutsche Welle";
- прие домакинството на годишната среща на Мрежата, както и на редица други прояви, насочени към развитие на гражданското общество и

организиран от партньорски организации, в това число Британския съвет, БХК, АКСЕСС, ЦНЖ и др.;

- издаде книгата "Правила в телевизионното репортерство" и подготви за печат на български и английски език "Правила за управление и работа във вестник"(издаването им предстои до един месец);
- изпрати свои представители в 14 международни срещи, където представи дейността си.

В резултат на цялостната си работа, условно разпределена в три области, а именно *обучение, участие в проекти и международни прояви, и издателска дейност*:

- ЦРМ бе приет в Медийната организация на страните от Югоизточна Европа (SEEMO), представител на чиято дейност се явява за България;
- Изпълнителният директор на Центъра Огнян Златев бе избран за втора поредна година в Координационния съвет на Регионалната мрежа за развитие на медиите в Югоизточна Европа;
- Международните проекти, които Центърът осъществява, се сочат като единствения успех в областта на медиите на Пакта за стабилност;
- Книгите, издавани от Центъра, са включени в учебния план и академичната програма на ФЖМК като задължителна литература за студентите от профили "Радио", "Телевизия" и "Печат".

А. Обучение

В тази област влизат всички:

- 1.Професионални курсове за български журналисти
- 2.Специализирани практически курсове за журналисти и ръководители на електронни и печатни медии от страните на Югоизточна Европа;
- 3.Курсове за журналисти и мениджъри, планирани и проведени в рамките на Регионалната мрежа за развитие на медиите;
- 4.Номинации на български медийни представители за участие в специализирани практически курсове в чужбина

За изтеклата година през различните форми на обучение, предлагани от ЦРМ, преминаха общо 431 представители на медиите, от които 304 българи (167 от електронни медии и 137-от печатните, като от тях 203 са от София и 101 -от провинцията). Чуждестранните представители, обучени в ЦРМ са общо 127, от които 85 - работещи в електронни медии и 42 - в печатни издания. Темите и формите на обучение, предлагани за курсистите от страните от Югоизточна Европа, до голяма степен бяха съобразени с експертното мнение и възможностите на нашите чуждестранни партньори и консултанти, както и с ангажиментите на Центъра, поети в рамките на Регионалната мрежа за развитие на медиите. Важно е да се отбележи обаче, че курсистите чрез своите анкетни карти отбелязват изключителната релевантност на темите и формите за обучение по отношение на приоритетните нужди на медиите в нашите страни.

1.Професионални курсове за български журналисти

Конкретната политическа обстановка в България (насрочените за 2001г. парламентарни и президентски избори), наред с нарастващата обществена

нетърпимост и нагласа за борба с престъпността и корупцията (сочени при всички социологически проучвания като основен проблем на страната), както и продължаващата нужда от по-професионално отразяване на събитията (особено що се отнася до местните малки радиостанции), до голяма степен предпоставиха конкретната дейност на ЦРМ, свързана с обучението и повишаването на квалификацията на българските журналисти. Същевременно при планирането и подготовката на курсовете, отделяхме специално внимание и съобразявахме темите с резултатите от изследването на социологическа агенция "МАРКЕТ ТЕСТ" за нуждите и нагласите от допълнително професионално обучение на българските журналисти и ръководители на медии, където като допълнителни приоритети се очертаха компютърното обучение, интернет и журналистиката онлайн. След консултации с американски, британски и немски специалисти, заделяне и търсене на средства, идентифициране на трейнъри и селекция и номиниране на участници ЦРМ организира и проведе 19 практически курса за 223 журналисти и ръководители на медии по следните теми:

а) *отразяване на избори* -2

б) *разследваща журналистика* -1

в) *новини и актуални програми в местното радио* -1

г) *английски език* -7

д) *компютърна грамотност, интернет и нови информационни технологии* -8

а) Основни правила, техники на интервюиране и правни аспекти при отразяването на избори

От 13-ти до 18-ти март 2001г. в курортно селище "Етъра"-Габрово, с участието на 17 журналисти (радио-8, ТВ-2 и преса-7) и помощта на Американския културен център, проведохме първия курс по тази тема, като подборът отчиташе обхвата и покритието на съответната медия, както и конкретните ѝ нужди. Желанието ни бе да отдадем еднаква важност на всички видове медии, но интересът сред телевизионните оператори не се оказа особено голям. Като най-активни (а може би и най-настойчиви) в случая се представиха от Дарик Радио и bTV, което до известна степен пролича и при самото отразяване на парламентарните избори през юни. Семинарът съчетаваше опита на американската журналистка Лусинда Флийсън и българският медиен юрист Цветан Цветанов. От анкетните карти на курсистите стана ясно, че този факт е оценен от всички тях изключително високо и подобна практика се предлага като модел за практическо обучение. Друг фактор, допринесъл за изключителния успех на семинара, бе голямата логистична подкрепа, която получихме от клуб "Отворено общество"-Габрово при осигуряване на местни представители на политическите силици за целите на курса. До известна степен обучението бе затруднено от обстоятелството, че се водеше чрез превод, тъй като все още работещите с английски език журналисти от провинцията не са много на брой.

Програма:

- ролята на медиите при отразяването на избори;
- правни аспекти на отразяването на избори;
- техники на интервюиране;
- работа с първични и вторични източници;

- правила за достъп до информация;
- практически упражнения (посещение на сесия на Общинския съвет в Габрово) и индивидуални задания-съставяне на план-модел за отразяване на избори от вестник, радио и телевизия.

Ръководители:

Лусинда Флийсън, Международен журналистически център, Вашингтон

Цветан Цветанов, ЦРМ

Превод: Албена Николова и Харалампи Аничкин

Вторият курс по същата тема се проведе в курортно селище "Ривиера", Варна-2-7.10.2001г. само месец преди президентските избори в страната. Тук отново ползвахме експертната помощ на Посолството и Информационния център на САЩ в София, които ни съдействаха за осигуряването на лектор-Кен Дермота от Международния журналистически институт във Вашингтон. По молба на американските партньори акцентът основно бе върху участието на представители на провинциални радиостанции-обстоятелство обусловило и състава на курсистите-18 (радио-12, ТВ-3 и преса-3). Водени от опита си от първия подобен курс, отново включихме участие на български юрист-Цветан Цветанов, което за пореден път бе високо оценено от всички участници, като успешен начин за адаптация на чужд опит в българските условия, още повече, че досегашната практика на трейнъра включваше предимно Латинска Америка. Курсът бе проведен по програма, сходна с тази на първия и отново бе чрез превод. В края на семинара всички участници получиха и специално-подготвена и преведена на български език брошура-ръководство за отразяване на избори "Свободни и честни".

Ръководители:

Кен Леон Дермота- Международен журналистически институт-Вашингтон

Цветан Цветанов-ЦРМ

Превод: Албена Николова и Хари Аничкин

б) Разследващата журналистика и трансграничаната престъпност

По тази тема бе проведен третият специализиран курс за повишаване на квалификацията на българските журналисти-Пловдив, 26-28.10.2001г.

Курсът, обединил усилията на ЦРМ, АРЖ, НСБОП и фондация "Гардиън", премина под мотото "Разследващата журналистика-гарант за прозрачност, обществена информираност и гражданска активност" с участието на 26 представители (преса-19, БТА-2, радио-1, ТВ-2 и PR-3). Участниците в него бяха набрани чрез Асоциацията на разследващите журналисти в България, като организация, най-активно работеща по темата за корупцията и престъпността. Основният акцент в проявата бе взаимното опознаване и преодоляване на недоверието между журналисти и силови институции. Основното постижение на семинара бе набелязания план-програма за по-нататъшно развитие на Асоциацията, както и единодушното решение ЦРМ да обяви конкурс за най-добър разследващ материал. Известен проблем в организацията създаде първоначалното желание на представителите на АРЖ да вземат решения от името на ЦРМ, решен в следствие с помощта на Йън Райт от фондация "Гардиън", запознал участниците с британския опит в разследващата журналистика.

Програма:

- ролята на разследващата журналистика;
- основни правила;
- техники на интервюиране;
- работа с първични и вторични източници;
- правила за достъп до информация;
- правни аспекти;
- ролята на различните специализирани служби, борещи се с организираната престъпност;
- начини за сътрудничество между разследващи журналисти и специализирани служби

Водещи:

Представители на АРЖ

Представители на специализираните служби

Йън Райт-фондация "Гардиън"

в) Новини и актуални програми в регионалното радио

Това бе темата на четвъртия специализиран практически семинар за български журналисти, представители на местни и регионални радиостанции, проведен в курортно селище "Ривиера", Варна, с участието на 13 курсисти (1-Сф, 12-от страната). Към курса, оценен изключително високо от всички, най-голям интерес за пореден път проявиха регионалните станции от ДАРИК Радио. Форматът на семинара отново заложи на комбинацията на опита на чужд и български трейнър, в случая Хелмут Озанг от Deutsche Welle и Данаил Данов от ЦРМ. Двамата водят подобен курс за втори път и демонстрират отличен синхрон и взаимно допълване. Друга много силна страна на семинара бе успехът ни да обзаведем учебен център извън ЦРМ с активната помощ и съдействие на клуб "Отворено общество"-Варна. Курсът се водеше на български и английски език с осигурен симелтанен превод.

Програма:

- основни редакционни ценности и стандарти;
- писане на новини-кратки новини, водещо изречение и структура;
- ред, повторения и подреждане на новините в емисията;
- видове интервюта и техники на интервюиране;
- преглед на печата;
- подготовка на репортаж и пакетен материал;
- практически упражнения и индивидуални задания

Ръководители: Хелмут Озанг- Център за квалификация на журналистите към радио "Дойче Веле"

Данаил Данов-ЦРМ

Превод: Албена Николова и Харалампи Аничкин

г) Английски език

Липсата на познания по чужди езици и особено по английски се сочи като основна пречка пред професионалното израстване на българските журналисти. Според

статистическите изследвания едва 14% от работещите в медиите твърдят, че нямат никакъв проблем в комуникацията си на английски и още 25% заявяват, че могат да го ползват в работата си. Същевременно над 50% от журналистите (особено в провинцията) не са в състояние нито да четат, нито да осъществят каквато и да е комуникация на този език. По този начин те са лишени както от възможността да обогатяват информацията си и професионалните си умения чрез ИНТЕРНЕТ или чуждестранна специализирана литература, така и от всякаква възможност да участват в семинари и курсове в чужбина, където биха могли да се усъвършенстват в различни аспекти на журналистиката. Именно липсата на достатъчно познания по английски език е главната причина не малко водещи български журналисти да не са в състояние да пътуват в чужбина при отразяването на различни важни за страната ни международни срещи и прояви или пък да подържат контакти със свои чуждестранни колеги.

Отчитайки необходимостта от обучение по английски език за журналисти, ЦРМ проведе през 2001г. 7 специализирани курса, през които преминаха 84 представители на печатни и електронни медии от столицата и страната. В резултат на усилията ни в тази насока от ниво начинаещи, подготвихме 24 души до ниво много високо владеене на езика-след положен изпит двама от тях (Сима Владимирова-в."Новинар" и Емилия Благоева-Радио "Стара Загора") заминаха на дългосрочни медийни специализации в САЩ. Други 24 курсисти завършиха успешно ниво-силно напреднали и в момента безпроблемно използват езика за комуникация -професионални контакти, интервюта, участие в курсове, семинари и конференции и умения да четат всякакви англоезични специализирани и информационни източници.

Като основен проблем в тази област се оказаха отношенията ни с единия от лекторите-Харалампи Аничкин-който в средата на ноември се отказа да работи с нас, изтъквайки като аргумент "желанието си да работи сам и незадоволителното материално стимулиране". В момента водим разговори с няколко водещи преподаватели по английски език, като същевременно целим оптимизацията на обучението чрез обновена програма и нови системи.

Курсовете бяха проведени по следната схема:

- Английски език за начинаещи с хорариум от 150 часа - 1 курс за 12 участници-април-юни, София;
- Английски език за средно-напреднали с хорариум от 150 часа- 2 курса за по 12 участници, съответно по един за представители от София и провинцията, съответно януари-февруари, Стара Загора и януари-март-София;
- Английски език за напреднали с хорариум от 70 часа- 2 курса за по 12 участници от столицата-април-май, София и юни-юли-София;
- Специализиран английски за журналисти: политика, бизнес, спорт, култура и развлечения с хорариум от 30 часа-2 курса за по 12 участника от столицата-юни и юли, София.

Ръководители:

Харалампи Аничкин, ЦРМ

Албена Николова, ЦРМ

д) Интернет, онлайн медии и нови компютърни методи и информационни технологии в журналистиката

Необходимостта от задълбочени познания и практически умения за работа с интернет се изтъква като особен приоритет от българските журналисти. Глобалното електронно пространство дава възможност за набиране на непрекъсната информация, свързана както със събития, протичащи в страната и чужбина, така и предлагаща неограничени възможности за контакти и професионално развитие във всяка област. Наред с това, в качеството си на изключително евтин и лесно достъпен начин, работата с интернет доведе до появата на нов вид медии -онлайн.

През последните години този вид журналистика навлезе широко на медииния пазар и се наложи като активно информационно средство. Към настоящия момент националните електронни медии и централните печатни издания поддържат свои електронни страници, на които непрекъснато актуализират постъпващата и подаваната от тях информация. От доста време насам в България съществуват специализирани онлайн издания като www.mediapool.bg, www.news.bg, www.rambler.bg, www.news-bg.com и др., аудиторията на които нараства лавинообразно.

Това на практика доведе до нов специализиран вид научно познание-използване и прилагане на компютърни методи и технологии-което широко се прилага в журналистиката.

С цел да запълни празнотата в обучението в тази област и за да отговори на нарастналите потребности от него, ЦРМ предложи през 2001г. 8 специализирани курса, през които преминаха 65 журналисти (54 от София и 11 от провинцията), разпределени съответно - радио-17, ТВ-5, преса-54.

Курсовете се проведоха по следната схема:

-обучение по онлайн журналистика -1 тридневен курс,15-17.05.2001г. в София, за десет участници-1 от провинцията и 9 от столицата.

Програма:

- специализирани компютърни умения в онлайн журналистиката;
- попълване и подържане на електронна страница;
- набиране на информация по интернет;
- компютърно редактиране;
- системи за архивиране и търсене на информация;
- практически упражнения и индивидуални задания.

Ръководител:

Джил Ходжис, Международен журналистически център, Вашингтон

-използване на интернет - 5 курса, по пет дни, всеки за по 7 участника-всичките от столицата.

Форматът на обучението-по четири часа на ден без откъсване от работа и необходимостта от специална материална база (мощен сървър, определен брой компютри, работещи в мрежов режим и сателитна връзка) не позволиха провеждането на курсовете извън София, което попречи в тях да се включат активно и журналисти от провинцията. За в бъдеще ще се опитаме да променим

формата на курса - двудневен целодневен, провеждан в събота и неделя - за да сме в състояние да запълним тази празнота.

Програма:

- Основи на интернет технологията;
- Интернет-потребителят като клиент и продавач;
- Българското интернет пространство;
- Правила и умения за използването на интернет
- Тестове и практически задачи;
- Динамика на информационното ежедневие.

Ръководители:

инж. Христо Хаджичонев-Компютърни системи и технологии-София
инж. Тодор Кисов-Компютърни системи и технологии-София

-нови компютърни методи и информационни технологии в журналистиката
Обучението в тази нова и навлизаща в момента област на познанието, ЦРМ осъществи в самия край на 2001г., след като на базата на международните си контакти успя да подготви двама български експерти, получили квалификация след поредица практически семинари в чужбина и одобрени за трейнъри в системата на Регионалната мрежа за развитие на медиите в Югоизточна Европа. На практика този курс се явява качествено ново и по-високо ниво в обучението по интернет и към настоящия момент ЦРМ е единствената организация в България, която предлага такава квалификация. Тази инвестиция, направена в лицето на Константин Иванов-в. "Капитал" и Валентина Рашева-в. "Марица", ни дава възможност и за напред да предлагаме такова обучение, нуждите от което със сигурност ще растат.

През месец декември ЦРМ проведе 2 такива тридневни курса с по 10 участника, съответно за журналисти от София и страната. Отзивите са изключително високи, както е висок броят на желаещите за бъдещо участие.

Програма:

- Способи за набиране на информация чрез интернет
- Възможности за проверка на достоверността на съдържанието на електронните страници на информационните източници
- Използването на графики и таблици при работа със статистическа и бизнес информация
- Приложение на компютърните методи за събиране на информация в журналистиката.

Ръководители:

Константин Иванов-в. "Капитал", София
Валентина Рашева-в. "Марица", Пловдив

2. Специализирани практически курсове за журналисти и ръководители на електронни и печатни медии от страните на Югоизточна Европа

Това бяха курсовете, допринесли може би в най-голяма степен за утвърждаването на името на ЦРМ като международна институция, предлагаща обучение в различните области на журналистиката. Същевременно те ни даваха постоянната възможност във всеки от тях да включваме и по двама-трима български представители, факт, сериозно допринасящ за повишаване на професионалното ниво на българските журналисти.

Курсовете, водени на английски език, бяха основно осъществени с подкрепата на нашите германски партньори от квалификационните центрове на радио и телевизия "Дойче Веле" и Международния журналистически институт в Берлин. Тези организации подпомогнаха нашите усилия в селекцията на най-подходящите западни трейнъри, както и с осигуряването на помощни учебни материали и допълнителна литература. Общо бе желанието да обърнем еднакво внимание на работещите в електронните и печатните медии, като при това да потърсим възможности и начини за включване на най-съвременните технологии за работа, прилагани в радиото, телевизията и пресата. Определянето на приоритетите в обучението извършихме на базата на резултатите от социологическото изследване, консултациите ни с чуждестранни и български специалисти и съобразявайки се с наличната ни от анкетните формуляри с участници в предишни наши курсове информация по въпроса. До голяма степен усилията ни бяха подпомогнати от обстоятелството, че ЦРМ разполага с нужната материална и технологична база, както и от факта, че тези технологии вече ускорено се въвеждат и с тях работят не малко на брой медии в България и региона.

За 2001г. проведохме 10 курса-3 за радио, 3 за ТВ, 3 за печатни издания и един семинар за представители на медийни сдружения и организации.

а) Радио:

Обучението ни за журналисти и ръководители от радиостанции представляваше част от цялостна стратегия, насочена към управлението и по-доброто пазарно позициониране на този вид медии, наред с подготовката на водещи за блокови предавания и магазинни програми и на икономически радио-репортери. То бе в допълнение на положените от ЦРМ през 1999 и 2000г. усилия да подпомогне по-високата квалификация на новинарите и политическите репортери в радиото.

По този начин целяхме да обхванем целия диапазон на радио-технологията и да затворим цикъла на реалните потребности в тази насока. Сегашните ни разчети сочат, че чрез тази стратегия сме подпомогнали развитието на 13-14 радио-станции, които да разполагат със съвременно обучени мениджъри, рекламни агенти, новинари, политически и икономически репортери. В този смисъл сме известни длъжници на спортната радио-журналистика, но все още чуждестранни партньори и донори не изяват желание за подкрепа и сътрудничество в тази насока.

През трите курса, за работещи в радиостанции от страните от Югоизточна Европа, които проведохме през годината, преминаха общо 29 участници-7 български и 22 чуждестранни. Курсовете бяха:

-Формат и маркетинг на регионалното радио, София, 5-9.02.2001г.

Семинарът бе предназначен за 12 ръководни представители на местни радиостанции -програменни директори или главни редактори (3 български и 9 чуждестранни) и бе ръководен от Томас Румп, консултант по радиомениджмънт на

Центъра за квалификация към радио "Дойче Веле", Кьолн. Това е може би най-известният германски радио-специалист, провел до момента стотици подобни курсове, девет от които в България, като седем от тях-в ЦРМ.

Програма:

- теоретични аспекти на съвременните изследователски методи за проучване на слушателската аудитория;
- маркетинг и конкурентност в условията на наситен радио-пазар;
- форматиране на радиостанция;
- техники за представяне на радио-програми;
- сътношение на музика и говор;
- практически упражнения и индивидуални задания;
- посещения в работещи радиостанции.

Проблемът е, че поради изключителния интерес към експертната помощ на трейнъра, ангажиран за 2002г. от страна на големи европейски и американски радио-централи, "Дойче Веле" и в частност ЦРМ няма да бъдат в състояние да ползват неговите услуги.

Като алтернатива вече постигнахме договореност с нашите германски партньори за осигуряването на друг водещ ръководител за курс на тази тема.

-Практически умения и техники на водене на магазинни радио-програми,
София, 12-23.11.2001г.

Курсът бе предназначен за водещи на блокови предавания и магазинни програми в радиостанции от страните на Югоизточна Европа. В него се включиха 12 журналисти-2 български и 10 чуждестранни.

Програма:

- основни правила при писането за радио;
- техники на интервюиране;
- избор на теми и събеседници;
- баланс на говор и музика;
- контакт с аудиторията;
- използване на безлентови технологии за запис и компютърно редактиране
- практически упражнения и индивидуални задания.

-

Ръководител:

Удо Пренцел, Център за квалификация към радио"Дойче Веле", Кьолн
Карстен фон Наамен, консултант към радио"Дойче Веле", Кьолн

Курсът бе високо оценен от участниците, поради изключителната си практическа насоченост. Автоматизираната технология, на разположение в ЦРМ, изцяло съвпадаща с тази, която "Дойче Веле" и водещите радио-станции в региона използват, предизвика засилен интерес. Проблемът е, че за усвояването ѝ, е необходимо време, и в този смисъл обучението по нея, в съчетание с останалите елементи на курса, затрудняваше курсистите. До известна степен решение бе намерено, чрез привличане на български технически специалист, инж. Кирил Костадинов-технически директор на радио "Гларус", Бургас, но вероятно за в

бъдеще ще търсим възможност за разделяне на курса-на две нива-редакционни умения и технологична квалификация.

-Основни аспекти, правила и техники в икономическата журналистика,

София, 17-28.09.2001г.

Курсът бе предназначен за икономически репортери от национални и регионални радиостанции и в него се включиха 12 участници-2 български и 10 чуждестрани. Основната му цел бе да представи на курсистите начини, за по-атрактивно и близко до аудиторията представяне на трудна и специализирана икономическа информация, каквато всяка сериозна радиостанция включва в ежедневната си програма. Наред с теоритичната част, от журналистите се очакваше да произведат пакетен материал, които да редактират компютърно и да представят в "ефира" на учебното радио-студио на ЦРМ. Отличното взаимодействие на трейнърите, подпомагани от български технически специалист, осигури големия успех на семинара.

Програма:

- основни аспекти в икономическата журналистика;
- икономическа политика;
- икономически институции;
- работа с източници на икономическа информация;
- икономическа терминология и жаргон;
- техники на интервюиране;
- компютъризирани технологии за редактиране
- практически упражнения и индивидуални задания.

Ръководители:

Удо Пренцел, Център за квалификация към радио"Дойче Веле", Кьолн
Томас Киршинг, консултант към Центъра за квалификация към радио"Дойче Веле",
Кьолн

б) Телевизия:

През 2001г. за първи път в практиката си ЦРМ отдели внимание към специализираната квалификация на работещите в телевизията. Възможност за това създаде безвъзмездно предоставената ни от телевизия "Дойче Веле" свръх-модерна ТВ техника - две дигитални камери и пулт за компютъризиран видео-монтаж. Тя, наред с издадената от Центъра през годината книга "Правила в телевизионното репортерство", създаде допълнителен интерес към обучението в тази насока, предлагано от ЦРМ. Либерализирането на ТВ пазар в регионален мащаб, се оказва външният фактор, позволил ни да започнем дейност и в областта на ТВ.

Така през отчетния период ЦРМ, подпомогнат от партньорите ни от Квалификационния център на телевизия "Дойче Веле", Берлин, организира и проведе 3 практически курса, през които преминаха 48 души-10 от България и 38 от страните от региона.

Желанието ни бе да съсредоточим усилията си в подготовката на специалисти, способни да организират телевизионно производство, както и професионално обучени тв журналисти и репортери. По този повод планираните от нас курсове бяха по следните теми:

-Планиране, лицензиране и управление на малка/средна по мащаб телевизионна станция, София, 2-7.07.2001г.

В курса взеха участие 23 мениджъри (програмни директори, главни редактори и собственици) на местни телевизионни станции -5 от България и 18 от региона.

Основната цел бе те да бъдат запознати с всички компоненти, включени в дейността по създаването, стартирането и организацията на работа и управление на телевизионната станция. Ръководителят на курса, инж. Петко Кънчев, ни бе препоръчан от "Дойче Веле" като специалист с многогодишен опит в телевизията, самият той-консултирал създаването на десетки станции в страни от Европа, Азия и Африка. Отличното разгласяване на курса, наред с факта, че подобно обучение не бе до този момент предлагано в нито една от Балканските страни предизвика изключителен интерес.

Програма:

- ролята на телевизията в страните в преход;
- подготовка на бизнесплан;
- структура и механизми на управление;
- подбор на кадри;
- формиране и управление на бюджет;
- форматиране и позициониране;
- пазарни стратегии;
- правни аспекти;
- нови телевизионни технологии;
- практически упражнения и индивидуални задания.

Ръководители:

инж. Петко Кънчев, Международен съюз по телекомуникации, Женева

*доц. Нели Огнянова, ДКД и БИПР

Като цяло курсът бе определен успех, най-вече благодарение на обемната справочна литература, които в края на курса всички участници получиха от "Дойче Веле". По общо мнение, тези материали, заедно с преподаденото им в семинара, като ноу-хау, е достатъчно за стартирането на ТВ станция. Проблем представляваше липсата на детайлна програма за курса до самото му начало, както и невъзможността на доц. Огнянова да се включи. Това в известна степен създаде предпоставки за неяснота относно високата степен на технологизиране на материала и затрудни курсистите при възприемането на специализираните познания. При анализа на курса, стигнахме до извода, че за в бъдеще той ще се предлага за техническите специалисти от телевизиите-главни инженери и технически директори, което ще допринесе и за много по-висок краен ефект от обучението.

-Основни аспекти, правила и техники в икономическата журналистика, икономическа политика и институции на Европейския съюз,

София, 2-7.04.2001г

През този курс, предназначен за икономически репортери и редактори от национални и регионални телевизионни станции, преминаха 12 журналисти-2

български и 10 чуждестранни. Подобно на аналогичния курс за радио-журналисти, предлаган от ЦРМ и тук основната цел бе да се представят на участниците по-атрактивни и по-достъпни начини за поднасяне на специализирана икономическа материя за масовата аудитория. Наред с това идеята бе и да се задълбочат познанията на курсистите в областта на икономическата политика и основните икономически институции на ЕС, към членство в който се стремят всички страни от региона.

Програма:

- основни аспекти в икономическата журналистика;
- икономическа политика на Европейския съюз;
- икономически институции на Европейския съюз;
- работа с източници на икономическа информация;
- икономическа терминология и жаргон;
- практически упражнения и индивидуални задания.

Ръководител:

Вернер Егерт, консултант към Център за квалификация на телевизия "Дойче Веле", Берлин

Курсът бе изключително успешен и чрез наличната в ЦРМ техника даде възможност на участниците в неговия край да произведат, гледат и анализират свои собствени материали на икономическа тематика. Като първа подобна проява, организирана на Балканите, той даде възможност на включилите се в него представители на осем страни да се сдобият със свои "задгранични кореспонденти".

-Подготовка на телевизионни журналисти на свободна практика

Това бе темата на третият от поредицата курсове, насочени към повишаване на квалификацията на работещите в телевизия. Темата бе подбрана по този начин, като възможност да подготви журналисти от други медии (предимно радио-репортери) за работа в телевизия. Такъв модел е широко разпространен на Запад и в този смисъл курсът щеше да се радва на висок успех. За съжаление в началото на есента стана ясно, че за настоящата година никой от партньорските ни организации не е в състояние да предложи достътъчно квалифициран водещ, което наложи и промяна в темата на курса. Той бе заменен от актуализирано повторение на ***Курс за икономически репортери***, (София, 26.11-08.12.2001г.), като наред с общата икономическа подготовка и разширяване на знанията за икономическата политика и институции на ЕС, в програмата му бе широко застъпен практическия елемент. Участниците-13 журналисти-2 български и 11 чуждестранни-посетиха няколко български икономически организации и представителства на чужди фирми в София, след което произведоха собствени материали на икономическа тематика.

Програма:

- основни аспекти в икономическата журналистика;
- икономическа политика на Европейския съюз;

- икономически институции на Европейския съюз;
- работа с източници на икономическа информация;
- техники на интервюиране;
- икономическа терминология и жаргон;
- репортерски умения и техники;
- писане за телевизия;
- работа с източници;
- осигуряване на новината;
- работа с камера;
- видео-монтаж;
- практически упражнения и индивидуални задания.

Ръководител:

Вернер Егерт, консултант към Център за квалификация на телевизия "Дойче Веле".

в) Печат:

Планираната ни дейност в тази област предвиждаше два курса-по разследваща журналистика и отразяване на икономика, бизнес и финанси. Подобно разпределение бе мотивирано, както от разговорите ни с главни редактори на централни и местни печатни издания, така и поради факта, че първоначално не беше ясно дали ще можем да организираме други курсове. По време на годишната среща на Мрежата в София обаче, успяхме да защитим необходимостта и от провеждането на обучение по управление и организация на печатно издание. Тогава приехме и предложението на нашите немски партньори да проведем регионален курс на тема "Гражданското общество и ролята на журналистическите сдружения и организации", като възможност за представяне пред медиите от Балканските страни, както на начините и механизмите, по които днес в Западна Европа журналистите отстояват пред власт, работодатели и общество своите права, така и за ролята и мястото в обществото.

Така на практика през 2001г. обучението в областта на печатните медии в ЦРМ включи 4 курса, в които участваха общо 47 души-8 българи и 39 чужденци.

-Отразяване на икономическа проблематика в печатните издания, София, 28.05-01.06.2001г.

Курсът бе предназначен за 12 икономически репортери-2 български и 10 чуждестранни-представители на централни и местни печатни издания от страните от Югоизточна Европа. Целта му бе да запознае участниците с основните теми и начини на представяне на икономическа информация и анализ в печатно издание.

Програма:

- Изграждане на икономическа рамка: компании, пазари, национални, регионални и международни институции;
- Система, структура, организация и функции на големите компании;
- Анализ на риска;
- Европейски съюз – структура и механизъм на действие;
- Проучване и анализ на дейността на транснационални компании, пазари и регулатори;

- Световната търговия: сравнителен анализ, търговски бариери, Международното споразумение за митнически тарифи и Световната търговска организация;
- Други международни търговски организации;
- Посещения в международни компании, базирани в София.

Ръководител:

Мартин Мълигън, в. "Файненшъл таймс"

Курсът премина много успешно, при висок интерес и активност на участниците, което предполага неговото повторение през настоящата година.

-Основни правила и техники в разследваща журналистика, София, 4-8.06.2001г. Курсът, насочен към запознаване на участниците - 12 репортери (3 български и 9 чужденци) от регионални печатни издания от страните от Югоизточна Европа - със съвременните тенденции и модели, прилагани в тази област на журналистиката, премина много успешно. По мнение на участниците, той е бил сериозна предпоставка за преосмисляне на ролята, предлагайки им качествено нова база и различен поглед към разследванията. Особено високо бе оценена ползата от семинара, по отношение на наученото в него за анализ и проверка на информацията и начините за преодоляване на законодателните пречки при събирането на данни.

Програма:

- Техники на набиране на информация;
- Източници на информация, създаване на мрежа от източници;
- Техники на интервюиране;
- Систематизиране на информация и преценка;
- Разлика между новина и коментар;
- Журналистика, етика и закони;
- Организиране на материала и стилове на писане;

Ръководител:

Бари Лойд-Джоунс, в. "Ню Кроникъл", Великобритания

-Мениджмънт в печатните медии, София, 1-12.10.2001г.

Този курс се оказа един от най-полезните за обучението на журналистите, не само поради факта, че се предлагаше за първи път в България, но и защото завърши с договореност с ръководителя му - британския журналист Питър Сондърс - за написване и издаване на ръководство за управление и работа във вестник. Курсът, предлагащ по-висока квалификация в мениджмънта, редакционната и рекламната политика и разпространението на печатните издания, даде възможност на ЦРМ да попълни празнотата в издателската си програма, свързана със специализирана литература в областта на пресата. През курса преминаха 11 ръководни представители на печатни издания - 1 български и 10 чужди - които по време на обучението посетиха водещи български всекидневник и седмичник ("24 часа" и "168 часа") и също така проведеха съвместна работна сесия със свои колеги от Югоизточно-европейския медиен център към СУ"Св. Кл. Охридски" за начините на отразяването в световната преса на водещо събитие-терористичните атаки срещу САЩ от 11.09.2001г.

Програма:

- съвременните изследователски методи за проучване на читателската аудитория;
- маркетинг и конкурентност в условията на наситен вестникарски пазар;
- формати;
- набиране на реклама;
- графики, илюстрации, фотоматериали;
- съвременни компютърни технологии и програми за печатните медии;
- методи в разследващата журналистика;
- правни аспекти;
- практически упражнения и индивидуални задания;
- посещения във вестници.

Ръководител:

Питър Сондърс, бивш гл. редактор на в. "Бирмингам поуст" и експерт и консултант към Международния журналистически център, Берлин

-Гражданското общество и ролята на журналистическите организации и сдружения, София, 28-29.09.2001г.

Курсът, предназначен за 12(2 български и 10 чуждестранни) представители бе на път да се провали, поради внезапно заболяване(ден преди началото на семинара) водещия лектор Йохан Кликер от Федералната служба за радио и телевизия, Германия. Това щеше да доведе до сериозни организационни и финансови проблеми-анулиране на резервации, връщане на вече закупени билети, проваляне на седмични усилия, свързани с подготовката на проявата и селекцията на участници, осъществявана от нас и наши партньорски организации. Спасителни в случая се оказаха обстоятелствата, че ден след приключването му бе началото на курса по "Мениджмънт в печатните медии" и неговия ръководител Питър Сондърс-дългогодишен журналист и медиен ръководител-прие да проведе семинара. Форсмажорните обстоятелства обаче доведоха до промяна в първоначалната програма, включваща теми като:

- Съвременни културологични теории за гражданското общество;
- Преглед на основни международни документи, свързани с човешките права;
- Четвъртата власт и гражданското общество;
- Законодателство и правни аспекти на професионалните сдружения и организации;
- Форми и начини за защита на трудовите права на служителите;
- Срещи с представители на неправителствени организации

Семинарът засегна основно въпроси, свързани с обществената роля на медиите и пътищата, по които днес журналистите на Запад отстояват правата си по отношение на власт, работодател и рекламодатели. Заслужава да се отбележи отличната организация, реакция и професионализъм на ЦРМ за решаването на проблема с този курс.

Ръководител:

Питър Сондърс - Международен журналистически институт, Берлин

3. Курсове за журналисти и мениджъри, планирани и проведени в рамките на Регионалната мрежа за развитие на медиите

По програма, договорена и одобрена на срещата на Координационния съвет на Регионалната мрежа за развитие на медиите в страните на Югоизточна Европа-18-22.01.2001г.в Кишинев, на ЦРМ бе възложено да организира и проведе 2 курса-един по "Формат и маркетинг на регионалното радио" и един върху "Нови компютърни методи и информационни технологии в журналистиката". И двете прояви бяха подготвяни в сътрудничество както Мрежата, така и с датските й партньори от Балтийския медиен център, Борнхолм. Целта при първия курс бе, в качеството си на организация, разполагаща с опит в обучението по радиомениджмънт, ЦРМ да предложи такъв семинар за представители на Балканските страни, а при втория - положи усилия за развитието на тази нова насока в журналистиката в България, като идентифицира, селектира и номира български участници, които да бъдат подготвяни за бъдещи трейнъри.

-Формат и маркетинг на регионалното радио, София, 19-23.03.2001г.

Семинарът се проведе с участието на 12 (4 български и 8 чуждестранни) ръководни представители на местни радиостанции.

Програма:

- теоретични аспекти на съвременните изследователски методи за проучване на слушателската аудитория;
- маркетинг и конкурентност в условията на наситен радио-пазар;
- форматиране на радиостанция;
- техники за представяне на радио-програми;
- съотношение на музика и говор;
- практически упражнения и индивидуални задания;
- посещения в работещи радиостанции.

Ръководител:

Томас Румп, консултант по радиомениджмънт на Центъра за квалификация към радио "Дойче Веле", Кьолн.

-Нови компютърни методи и информационни технологии в журналистиката, София, 1-7.10.2001г.

Обучението в тази нова дисциплина ЦРМ проведе като финал на четири-степенен проект, стартирал с подобен курс в Букурещ и продължил съответно в Сараево и Орхус, Дания. Участниците, 11 (2 български и 9 чуждестранни) журналисти, преминали и през четирите фази на обучение, трябваше да представят в София и дипломния си проект, за да бъдат одобрени за международни трейнъри от страна на Мрежата. Радостно е обстоятелството, че и двете номинации на ЦРМ-Константин Иванов, в."Капитал" и Валентина Рашева в."Марица", завършиха успешно курса. Нещо повече - те получиха правото вече проведоха 2 курса на обучение по темата със свои колеги от български медии.

Другият важен факт, който следва да се отбележи към този курс, бе обстоятелството, че за първи път, при това изключително успешно, ЦРМ успя да работи включи едновременно и с пълен капацитет цялата си технологична и експертна база, като проведе едновременно 3 курса - 2 в залите на Центъра и трети-в "Ривиера", Варна за български журналисти по тема "Отразяване на избори". Успехът бе възможен чрез отлична организация, набран опит и цялостна мобилизация на работещите в Центъра.

Програма:

- Способи за набиране на информация чрез интернет
- Възможности за проверка на достоверността на съдържанието на електронните страници на информационните източници
- Използването на графики и таблици при работа със статистическа и бизнес информация
- Приложение на компютърните методи за събиране на информация в журналистиката.
- Педагогически умения
- Работа по групи
- Дипломен проект

Ръководители:

Нийлс Млуват, Датски журналистически институт, Орхус
Луис Трангбак, Датски журналистически институт, Орхус

4. Номинации на български медийни представители за участие в специализирани практически курсове в чужбина

Тази дейност представя друга част от ангажиментите на ЦРМ, в рамките на членството му в Регионалната мрежа за развитие на медиите в страните на Югоизточна Европа. Тя е свързана едновременно с търсенето на подходящите хора, отговарящи на изискванията за конкретната проява, представени ни от нашите партньорски институции, така и с идентифицирането на нуждаещите се от подобно обучение медии/медийни организации. За 2001г. ЦРМ номинира и изпрати 23 български представители (радио, тв, преса, трети сектор) за участие в 20 специализирани курса в чужбина, предлагащи обучение и повишаване на квалификацията в областта медиите, рекламата, човешките права и гражданското общество. Радостен е фактът, че отзивите за участието на избраните от нас хора, са много положителни. Темите на курсовете, участниците, номинирани от ЦРМ, както и мястото и времето на проявите, са следните:

1. Компютърни методи и технологии в журналистиката – (курс за трейнъри)

Center for Independent Journalism, Будапеща, 16-20.01.2001

Константин Иванов – София, в. “Капитал”

Валентина Рашева – Пловдив, в. “Марица”

2. Мениджмънт на печатно издание (курс за трейнъри)

Center for Independent Journalism, Букурещ, 19-25.02.2001

Ангел Гурмев – София, в. “Сега”

Боряна Мичева – София, в. “Монитор”

3. Анализ на проучване на общественото мнение (курс за журналисти)

Media Center, Белград, 20–24.02.2001

Теодора Пеева – София, в. “Сега”

4. Човешки права (курс за журналисти)

International Center for Education of Journalists, Онамия, 12–18.03

Ивет Добромирова – София, БНТ

5. Мениджмънт и реклама в телевизията (курс за трейнъри)
Center for Independent Journalism, Будапеща, 19–25.03.2001
Пламен Петров – София, ТВ Евроком
Магдалена Манова - София, ТВ Евроком
6. Разследваща журналистика (курс за трейнъри)
Baltic Media Center, Копенхаген, 19–25.03.2001
Алексения Димитрова – София, в. “24 часа”
7. Компютърни методи и технологии в журналистиката – (курс за трейнъри)
Danish Media Institute, Копенхаген, 26 април - 02.05.2001
Константин Иванов – София, в. “Капитал”
Валентина Рашева – Пловдив, в. “Марица”
8. Стратегическо управление и реклама в печатното издание (курс за трейнъри)
Macedonian Press Center & WAN, Скопие, 21 – 27.05.2001
Максим Караджов – София, в. “Нощен труд”
9. Човешки права и медии (курс за журналисти)
Media Plan, Неум, 22 – 28.06.2001
Албена Мирошникова – Варна, БНТ
Мария Янакиева – Пловдив, радио Пловдив
10. Отразяване на конфликти (курс за журналисти)
Media Center, Белград, 25 – 30.06.2001
Екатерина Тарпоманова – София, БНР
Станимир Върбанов – София, в. “24 часа”
11. Мениджмънт и реклама на печатно издание (курс за трейнъри)
Independent Journalism Center, Кишинев, 23-29.07.2001
Марина Николова – Варна, в. “Черноморие”
Маргарита Трифонова – Русе, в. “Бряг”
12. Репортерство по теми, свързани с опазване на околната среда (курс за журналисти)
International Center for Education of Journalists, Опатия, 20-26.09.2001
Боряна Дикова – Ямбол, БНР
13. Политическо репортерство (курс за журналисти)
Montenegro Media Institute, Будва, 07-13.10.2001
Марина Николова – Варна, в. “Черноморие”
Анна Цолова – София, bTV
15. Разследваща журналистика (курс за трейнъри)
ACCESS Association, София, 04-09.10.2001

Александрия Димитрова – София, в. “24 часа”

16. Отразяване на здравни теми (курс за журналисти)
Montenegro Media Institute, Любляна, 05-11.2001

Веселина Мончева – София, в. “Монитор”

17. Новите медии: Писане на за онлайн публикации (курс за журналисти)
Center for Independent Journalism, Букурещ, 20-24.11.2001

Виолета Калъпова – София, електронното издание на “Дневник”

18. Отразяване на *международни новини (курс за журналисти)*
Albanian Media Institute, Тирана, 11-15.2001

Данаил Данов, София, Център за развитие на медиите

19. Курс за фоторепортери от печатни издания (курс за журналисти)
Media Center, Сараево, 12-16.12.2001

Цветелина Ангелова – София, в. “Капитал”

Йордан Симеонов – София, в. “24 часа”

20. Човешки права/ Права на децата (курс за журналисти и НПО)
Media Plan Institute, Сараево, 15-20.12.2001

Яна Пеловска – София, Център за развитие на медиите

Дейността на ЦРМ в тази насока ще продължи и през настоящата 2002г.отново в рамките на Регионалната мрежа за развитие на медиите в страните на Югоизточна Европа.

Б. Участие в проекти и международни прояви, включващи:

1. Съвместни проекти, изпълнявани от ЦРМ с други организации;

За изтеклата година ЦРМ взе участие в 8 съвместни проекти изпълнени в сътрудничество със 7 партньорски организации-асоциация "АКСЕСС", Центъра за независима журналистика, Асоциацията на разследващите журналисти, Югоизточноевропейския медиен център, Националния демократически институт на САЩ, Международния журналистически институт във Вашингтон и британската фондация "Гардиън".

а) За периода януари-март ЦРМ, заедно с Асоциацията на разследващите журналисти в България, организира и проведе конкурс за журналистическо разследване. В конкурса взеха участие 18 журналисти от 12 печатни и електронни медии от столицата и страната. Комисията в състав:

Стояна Георгиева-ел. издание"Медиапул"

Зоя Димитрова-в. "168 часа"

Ани Заркова-в. "Труд"

Йово Николов-в. "Капитал"

Йонко Грозев-БХК,

номинара следните *6 проекти*, които финансира със средства на общо стойност 8 800лв:

а-"Индустрията за пиратски копмакт дискове"-2000лв., предложен от **Светлана Батовалова, в."168 часа"**;

б-"Незаконната емиграция от пограничните райони на България в Гърция"-отличен с 2000лв. и предложен от **Даниела Теофанова и Мая Христова от в."168 часа"**;

в-"Нарушения на югоембаргото във Видинския регион"-1600лв., предложен от **Ирена Данаилова-БТА, Видин**

г-"Умишленото източване на архивите на държавните предприятия във Велико Търново с цел неправомерна приватизация"-1200лв., предложен от **Борис Луканов-в."Борба", Велико Търново и Стилиян Найденов-в."Демокрация" Велико Търново**;

д-"Възродителният процес"-1000лв., предложен от Христина Георгиева, БТА, Смолян;

е-"Тайните лабиринти на дрогата в Бургас"-1000лв., предложен от **Дияна Саватова, в. "24 часа", Бургас.**

б) През февруари-март 2001г. ЦРМ приключи и участието си в съвместен проект с Международния журналистически институт, Вашингтон, насочен към подготовка на млади ромски журналисти. Специализиращите към Центъра гостуващи американски преподаватели Сам и Джени Бингам проведоха обучение за 19 репортери в Рома-ТВ, гр. Видин;

в) На 9-ти март бяха представени официалните резултати от поръчаното от ЦРМ и изпълнено от социологическа агенция "МАРКЕТ ТЕСТ" проучване на "Нагласите и нуждите от допълнително професионално обучение по журналистика". Това проучване, първо по рода си в България, до голяма степен улесни дейността на ЦРМ по избора на теми за курсове за повишаване на квалификацията на работещите в медиите.

г) За периода 17 май-16 юни 2001г. ЦРМ взе участие, съвместно с ДАРИК Радио, bТВ и още 15 неправителствени организации в националната кампания "ТИ ИЗБИРАШ", финансирана от Националния демократически институт на САЩ и насочена към по-активно участие в Парламентарните избори в България, проведени на 17.06.2001г.

д) На 4-ти октомври ЦРМ, заедно с Югоизточноевропейския медиен център, ЦРМ проведе дискусия на тема "Терористичните атаки срещу САЩ-11.09.2001г.", на която гостуващият в Центъра британски журналист Питър Сондърс изнесе лекция по темата пред 30 курсисти от Балканските страни.

е) На 5-ти октомври, ЦРМ организира съвместна работна сесия на участниците в курса на Центъра по "Компютърни методи и информационни технологии, прилагани в журналистиката" и на курсистите по "Разследваща журналистика", гости на асоциация "АКСЕСС" в рамките на планираната обща подготовка за бъдещи трейнъри.

ж) Между 26-30-ти октомври, заедно с Асоциацията на разследващите журналисти, с участието на 30 представители, ЦРМ проведе в Пловдив конференция на тема

"Трансграничната престъпност", съчетала усилията на специализирани служби и журналисти в борбата срещу организираната престъпност и корупцията.

з) На 7-ми декември пред гостуващите на асоциация "АКСЕСС" 25 студенти по журналистика от Университета в Нови Сад, програмният директор на ЦРМ представи дейността на Центъра и изнесе лекция на тема "Възможности за допълнителна професионална квалификация в областта на медиите".

2. Домакинства на инициативи, организирани от наши партньори, с цел набиране на допълнителни средства

За изминалата 2001г. ЦРМ, с цел набиране на допълнителни средства за нуждите на дейността си, а също така и за утвърждаване на името си като активен представител на неправителствения сектор, организира предостави базата си за провеждането на 5 обществени прояви, чрез които привлече към бюджета силв.

а) Между 12-17 март в ЦРМ се състоя седмичен курс на тема "Отразяване на разноликостта", инициран от Центъра за независима журналистика. Привлечени средства в размер на

б) На 19-ти май ЦРМ предостави учебната си радио-база на Обединени колежи "Балканско училище" за провеждането на едnodневно обучение по радио-предавания за представители на средни училища от Балканските страни. Привлечени средства в размер на

в) В периода април-май ЦРМ предоставяше безвъзмездно на ФЖМК към СУ "Кл. Охридски" учебната си база за обучение по телевизионна журналистика.

г) От 8-ми до 10-ти декември в ЦРМ се проведе обучение на PR служители на фармацевтични фирми, организирано от компания "Интерклас-София". Привлечени средства в размер на...

д) В периода 12-ти и 17-ти декември в ЦРМ бяха проведени 6 фокус-групи за социологическо проучване на агенция "МАРКЕТ ТЕСТ". Привлечени средства в размер на

Тази дейност очевидно е полезна за ЦРМ, тъй като носи както престиж и популярност, така и подпомага финансова работата ни. По тази причина ще полагаме целенасочени усилия за нейното продължаване и през 2002г.

3. Участия на представители на ЦРМ в международни прояви, целящи утвърждаването на името и престижа на фондацията;

Изминалата 2001г. отбеляза ускоряване и разширяване на дейността на ЦРМ и по отношение на международната му активност. Под различни форми, включвайки се в редица престижни международни прояви, Центърът успя да наложи името си на водеща организация в рамките на Регионалната мрежа за развитие на медиите в страните от Югоизточна Европа. В хронологичен ред участията са следните:

а) 19-20 януари-участие на изпълнителния директор на ЦРМ Огнян Златев в срещата на Координационния комитет на Мрежата в Кишинев по разпределение на общите ангажименти на центрoвете-членки на Мрежата;

б) 28 февруари-ЦРМ бе приет в Медийната организация на страните от Югоизточна Европа, част от Международния прес институт-Виена. Центърът бе определен за официален представител на Организацията за България;

- в)19-22 април- участие на Огнян Златев в среща на мрежите от Югоизточна Европа, изпълняващи проекти по програмата ФРЕСТА на правителството на Кралство Дания, Копенхаген;
- г)18 август-9 септември-работно посещение на Огнян Златев в САЩ по покана на Държавния департамент на САЩ, Ню Йорк, Вашингтон, Тампа, Лос Анжелос, Оклахома;
- д)6-9 септември-участие на Данаил Данов в работна среща по проект за медиен анализ на отразяването на етническите проблеми в региона, Будапеща;
- е)15-18 октомври-участие на Огнян Златев в Международна конференция по проблемите на обществената прозрачност в страните от Югоизточна Европа в Лондон;
- з)18-21 октомври-участие на Огнян Златев в Работна сесия за откриването на Университета по комуникации, Сараево, с лекция на тема "Извънакадемични форми за професионално обучение по журналистика";
- и)ноември-участие на Огнян Златев и Данаил Данов в онлайн изданието на Media Plan Institute, Сараево с публикация на тема "Academic and Vocational Training in Journalism";
- й)19-25 ноември- участие на Огнян Златев и Данаил Данов в Международна конференция на представители на медийните програми на фондациите "Сорос" и Центровете от Регионалната мрежа за развитие на медиите, Любляна. Данаил Данов е панелист в дискусия "Private versus PSB";
- к)26-ти ноември-2-ри декември-официално посещение на изпълнителния директор на ЦРМ Огнян Златев в Германия по покана на Федералната служба по печата, Берлин, Кьолн, Бон;

В. Издателска дейност

За разлика от 2000г., през която ЦРМ подготви и издаде пет книги в областта на медиите, изтеклата година не ни позволи да бъдем толкова продуктивни в тази насока. Главната причина бе сериозната ни ангажираност в обучението на журналистите, участието ни в различни съвместни проекти и ангажиментите, поети от Фондацията в рамките на Регионалната мрежа за развитие на медиите в страните от Югоизточна Европа.

Така или иначе през 2001г. ЦРМ успя да издаде книгата на известния британски журналист Айвър Йорк, "Правила в телевизионното репортерство", официално представена на 27-ми март в Центъра от преподавателката във ФЖМК на СУ"Св. Климент Охридски" д-р Теодора Петрова.

Наред с това, след поредица от преговори с наши чуждестранни партньори от Международния журналистически институт в Берлин, успяхме да поръчаме специално за нас и да подготвим за издаване първото за България специализирано ръководство за работещите в печатни медии, книгата **"Правила за управление и работа във вестник"** на известния британски журналист и бивш дългогодишен главен редактор на в."Бирмингам поуст" Питър Сондърс.

Книгата, предадена за печат в два варианта, на български и английски език, ще представим в края на февруари, а през месец март тя ще се появи и на пазара в страната. С нейното излизане на практика ЦРМ ще допълни поредицата си от специализирани издания за журналисти от електронни и печатни медии.

До момента ЦРМ е издал:

1. **“Медии и преход, 1989 – 1999”**, сборник под редакцията на Георги Лозанов, Лиляна Деянова, Орлин Спасов, София, 2000г.
Аналитични статии, проследяващи развитието на медиите в България и връзката им с цялостния процес на социална трансформация през 90-те години на ХХв.
2. **“Медиите във Великобритания и САЩ”**, сборник статии, издаден на български и на английски език, ред. Мадлен Василева, София, 2000г.
Книгата представя кратка история на борбата за свободата на словото, анализ на водещ световен опит, насочен към всеки ангажиран с проблемите на медиите.
3. **“Наръчник на радиоводещия”**, Костадин Атанасов, София, 2000г.
Изданието представлява сполучлив опит да бъдат събрани в едно практическите познания на български радиожурналист, извървял пътя на репортер, водещ и директор на електронна медия.
4. **“АБВ на радиото”**, Берн-Петер Арнолд, превод от немски език, София, 2000г.
Книга, ориентирана към практиката, която информира за всичко необходимо за “занаята радио” – от писането за микрофон до репортажа на живо и използването на радиоколата. Полезна за всички, които проявяват професионален или любителски интерес към работата в радиото.
5. **“Правила в телевизионното репортерство”**, Айвър Йорк, превод от английски език, София, 2001г.
Ръководство, подпомагащо развитието на уменията, необходими на всеки телевизионен репортер, от навлизането му в редакционния екип до неговото превръщане в известен коментатор или водещ на програма.
Всички тези книги са включени в задължителната академична програма на студентите от ФЖМК на СУ“Св. Кл. Охридски”.

II. Календар на проявите, организирани или преминали с участието на ЦРМ, през изтеклата година.

III. Списък на преминалите през специализираното обучение на ЦРМ български и чуждестрани участници, разпределени по отделните курсове, провеждани през отчетния период.

IV. Отзиви за работата ни, появили се през годината в централния и регионалния печат.

V. План-програма за работата на ЦРМ през 2002г.

VI. Финансов отчет за 2001г. и проектобюджет за 2002г.

V. План-програма за работата на ЦРМ през 2002г.

Настоящото предложение е съобразено с опита на ЦРМ, набран в областта на обучението на медийни представители, проведено през 2001г., с кадровия и технологичен потенциал на Центъра, и също така с финансовите ангажименти, поети към нас от страна на различни донори и спонсори. То представлява основа за работата на ЦРМ през 2002г., която отчита:

- експертната оценка на водещи чуждестранни и български медийни консултанти (социологически изследвания и разговори с главни редактори и преподаватели от ФЖМК);

- препоръките на основните ни партньори от Германия, САЩ и Великобритания (DWRTC, DWTTC, GFID, American Information Center and Guardian Foundation);
- насоките за развитие на Центъра, изразявани от членовете на неговия Управителен съвет.

Същевременно това предложение представлява и израз на нашето желание да отделяме равностойно място на всички видове медии - печатни и електронни, столични и провинциални, централни, регионални и местни, обществени и комерсиални.

Целта ни отново се определя от главните приоритети на Центъра, а именно:

- полагане на целенасочени усилия за развитие на свободна, конкуретна и независима от политическа и икономическа намеса медийна среда
- повишаване на професионализма в работата на журналисти и медийни мениджъри, ръководещи се от модерните редакционни стандарти и етични норми и ценности
- разширяване на контактите между представителите на "четвъртата власт" и превръщането им в активен фактор за развитието на гражданското общество в страната и региона.

През 2002г. планираме да продължим дейността си в следните три основни сфери:

I. Практическо обучение

II. Издателска програма

III. Използване на базата на ЦРМ за организиране на прояви на други организации, с цел привличане на допълнителни средства

I. Практическо обучение

Тази сфера на дейност условно разделяме на:

A. Обучение, насочено към българските представители на медиите

B. Обучение в рамките на членството ни в Регионалната мрежа

B. Обучение за журналисти и ръководители на медии, договоряно от ЦРМ на базата на съществуващи и бъдещи съвместни проекти и партньорства

A. Обучение, насочено към българските представители на медиите

Дейността ни в тази насока основно ще се определя от възможностите, които различни организации и програми ще предлагат на конкуретна база през годината, както и в съгласуваност с приоритетите по отношение на българските медии западни посолства и културни центрове и институти в София. Възнамеряваме да кандидатстваме пред програма "Европа" на Делегацията на Европейския съюз за организирането на проект, насочен към проблемите по присъединяването на страната към ЕС. За целта водим активни консултации с Европейския институт за провеждане на поредица от 2-3 курса за журналисти, по външната и икономическата политика на ЕС, европейските институции и изискванията и критериите към страните, желаещи присъединяване.

Предстоящо е публикуването и на други програми на Делегацията, които ще очакваме, за да се опитаме да кандидатстваме с проекти и по тях.

Подготвяме проект "Правна култура и взаимодействие на медии и правораздавателни институции", който ще представим за финансиране пред програма "Гражданско общество и демократични институции" на фондация "Отворено общество". Проектът предвижда поредица от семинари за журналисти и

представители на съд, прокуратура и следствие. В тази насока известен опит имаме от съвместния ни семинар с АРЖ и НСБОП, октомври, 2001г., Пловдив, на които всички представители-от медии и специализирани служби- изразиха желанието си за бъдеща съвместна работа.

Пред фондация "Отворено общество" възнамеряваме да кандидатстваме и по други проекти и изчакваме обявяването на конкурсите на фондацията на електронния ѝ сайт.

В самото начало на настоящия месец проведохме среща в ЦРМ с дипломати от Посолството на Федерална република Германия в София, по възможностите за тяхно финансиране на аспекти от нашата дейност. В момента подготвяме проект пред тях за провеждане на два курса по "Използване и прилагане на компютърни методи и технологии в журналистиката" с обучените по темата от нас български трейнъри Константин Иванов и Валентина Рашева. По предложение на главни редактори на централни български всекидневници, ще се опитаме да кандидатстваме пред тях и за организирането на обществена дискусия на тема "Необходимостта от професионален етичен кодекс и модерна саморегулация в печата", привличайки като лектори, специалисти от Германския съвет по печата.

Водим преговори с немските си партньори и за осигуряване от тяхна страна на две специализации за български журналисти в Германия.

Възползвайки се от отличната репутация на ЦРМ пред Посолството и Културния център на САЩ в София, макар и в самото начало на годината, вече успяхме да договорим с американските си партньори да ни подпомогнат финансово в организацията на курс на обучение по PR за говорители и представители на Пресслужби на министерства. Договореността включва и издаването от страна на ЦРМ на "Ръководство по PR".

Наред с това планираме разработването на дългосрочен проект с Холандското посолство в София по програма "МАТРА" на Правителството на Холандия за обучение на журналисти.

Подготвяме мащабен съвместен проект с Albanian Media Institute, Тирана, Center for Independent Journalism, Букурещ и Independent Journalism Center, Кишинеу на тема "Анализ и реорганизация на държавните радио-станции в тези страни при прехода им към обществени". Този проект включва два етапа:

- а) анализ на съществуващото медийно законодателство в тези страни и на вътрешно-нормативната организация съответните национални радио-станции
- б) поредица от професионални курсове в областта на "Управление на човешките ресурси", "Редакционни ценности и принципи", "Рекламна дейност и пазарно позициониране" и "Съвременни компютъризирани технологии за радиопроизводство". Съвместния проект, с планирана продължителност от 2 до 3 години, ще представим за финансиране пред Пакта за стабилност в Югоизточна Европа.

Успоредно с това планираме и мини-вариант на този проект, съвместно с БНР за обучение на негови представители в курсове по "Радио-мениджмънт", "Маркетинг и реклама", "Основни компютърни умения и работа с интернет" "Компютъризирани системи за радио-производство" и "Специализиран английски език за журналисти". Причината да се насочим към БНР е както желанието на ръководството му за работа с нас, така и обстоятелството, частните радиостанции в страната се явяват основен приоритет за АББРО, а "Промедиа" остава насочена

главно към телевизионните оператори. В дейността си по този проект търсим консултациите на ФЖМК и СЕМ, а финансиране ще се опитаме да осигурим, кандидатствайки пред Посолствата на Холандия, Германия и Великобритания.

На базата на сътрудничеството на ЦРМ с ФЖМК, изразяващо се в безплатното предоставяне на базата на Центъра за студентите по журналистика, възнамеряваме да продължим съвместната си дейност с Факултета, като за 2002г. я организираме по нов начин. Идеята ни е да заедно с университетските преподаватели да подготвим програма за едномесечно обучение на журналисти от електронните медии и пресата, и тримесечни специализирани курсове за студенти от магистърската програма на ФЖМК по радио, телевизия и печат, които да се водят в базата на ЦРМ. Обучението ще включва модули по "Редакционни стандарти и ценности в журналистиката", "Писане на новини за вестник/радио/телевизия", "Компютъризирани технологии за радио/телевизионно производство/предпечатна подготовка" и ще приключва с издаването на сертификат, носещ знака на СУ и ЦРМ.

По нов начин ще организираме и специализираните курсове по английски език и компютърни умения и работа с интернет. Липсата на каквато и да е финансова подкрепа за тях е причината от тази година да предлагаме това обучение изцяло срещу заплащане. Надеждата ни за успех се основава на отличната ни материална база, на опита, който сме събрали през последните две години и най-вече на факта, че ЦРМ се ползва с името на организация, предлагаща най-високо качество в осигуряването на тези услуги.

Разбира се, през 2002г. ще продължим дейността си и по селекцията и номинирането на български журналисти и ръководители на медии, за участие в различните професионални курсове, предлагани и провеждани в рамките Регионалната мрежа за развитие на медиите в страните на Югоизточна Европа.

Ще продължим да включваме български участници и в курсовете на ЦРМ, договорени за годината с нашите традиционни германски партньори от Центровете за квалификация към радио "Дойче Веле", Кьолн и телевизия "Дойче Веле", Берлин, както и с Международния журналистически институт, Берлин (темите на тези курсове са дадени по-надолу в т. В).

Б. Обучение в рамките на членството ни в Регионалната мрежа

Програмата и разпределението на курсовете, провеждани в рамките на Регионалната мрежа за развитие на медиите в страните от Югоизточна Европа ще бъде уточнена по време на годишната среща на Мрежата, насрочена за 28.02-03.03.2002г. в Белград. По време на срещата предстои изборът на нов Президент и Координационен комитет на Мрежата, както и поемането на конкретни финансови ангажименти за годината от страна на донорите. От срещата очакваме ново признание на работата на ЦРМ и достойно и още по-активно наше участие в бъдещата съвместна дейност за развитие на медиите в региона.

Към настоящия момент авгажиментите ни са:

22-26 януари - организация и провеждане в ЦРМ на курс на тема "Радиомениджмънт", съвместно с АББРО, като представител за България на Регионалната мрежата на частните радио-оператори. Курсът е за 11 (2 български и 9 чуждестранни) ръководни представители на радиостанции и ще се ръководи от шотландски трейнър, консултант към Би Би Си.

4-8 март - организация и провеждане в ЦРМ на курс по "Отразяване на разноликостта", насочен към журналисти и представители на неправителствени организации от Балканите. Семинарът е част от ангажимента на партньорската ни организация "Център за независима журналистика"- София.

В рамките на дейността си към мрежата преди годишната ѝ среща имаме задължението и да номинираме по един български представител за курса по "Медиите и гражданското общество"-30.01-02.02.2002г., Подгорица и съответно за курса на тема ""Репортерство от съдебната зала"-04-08.02.2002г., Опатия.

В. Обучение за журналисти и ръководители на медии, договоряно от ЦРМ на базата на съществуващи и бъдещи съвместни проекти и партньорства

През 2002г. ЦРМ ще продължи да предлага обучение за представители на медиите от страните от Югоизточна Европа, на базата на контактите и утвърденото си сътрудничество с традиционните ни германски партньори от Квалификационния център на радио "Дойче Веле"- Кьолн, Център за квалификация на телевизия "Дойче Веле" - Берлин, както и с представителите на Германската фондация международно развитие - Берлин. Към момента сме постигнали дотовореност за организацията на провеждането и финансовото обезпечаване на следните специализирани професионални курсове, предназначени за по 12 (2 български и 10 чуждестранни участници):

а) Радио

11-15.02.2002г. "Маркетинг и продажби в регионалните радио-станции"

09-13.09.2002г. "Икономическа журналистика"

04-09.11.2002г. "Политическо репортерство"

б) Телевизия

14-18.02.2002г. "Правила в икономическото репортерство:икономически институции и политика на ЕС"

03-08.04.2002г. "Правила в икономическото репортерство:икономически институции и политика на ЕС"

01-05.07.2002г. "Планиране, лицензиране и организация и управление на малка ТВ станция"

в) Преса

11-15.03.2002г. "Бизнес и финанси"-курс за репортери от специализирани издания

18-22.03.2002г. "Отразяване на работата на политически институции"

07-18.10.2002г. "Управление и организация на работата във вестник"

02-06.12.2002г. "Отразяване на здравни теми"

Детайлните програми на тези курсове, ръководителите им и конкретните изисквания към участниците в тях ще ни бъдат предоставяни текущо през годината, съобразно графика за провеждане.

II. Издателска програма

И през 2002г. възнамеряваме да продължим издателската си дейност. До края на месец февруари предстои издаването и пускането на пазара на книгата на британския журналисти Питър Сондърс, "Организация на управление и правила за работа във вестник", в два варианта-на български и на английски език.

След активното начало на програмата ни за обучение на журналисти, изразяваща се в провеждането на професионални практически курсове от началото на март 2002г. планираме да издадем няколко специализирани брошури:

"Ръководство по обучение в PR", съвместно с Пресслужбата на Американския културен институт в София-на български и на английски език;

"Ръководство на разследващия журналист"-съвместно с АРЖ и съобразно евентуалната финансова подкрепа от британската фондация "Гардиън";

"Правила в икономическото репортерство"-на български и английски език, съвместно с Германската фондация за международно развитие;

"Нови компютърни методи и информационни технологии в журналистиката"-на базата на предстоящите курсове в тази област, планирани за годината.

ЦРМ ще използва всякакви други възможности за включване и на допълнителни заглавия в издателската си дейност.

III. Използване на базата на ЦРМ за организиране на прояви на други организации, с цел привличане на допълнителни средства

С оглед на новите условия, в които ще осъществява дейността си през 2002г., а именно крайно ограничено външно финансиране, но и въз основа на засилено присъствие като активен фактор в гражданското общество, ЦРМ текущо ще предлага технологичната си база - зала за обучение, компютърна зала с осигурен постоянен достъп до интернет, учебно студио, модерна радио-и телевизионна техника и библиотека с компютърно-класифицирана справочна литература - с цел привличането на странични средства, подпомагащи дейността в областта на развитие на медиите.